

2023-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: 2023–00024

Avveckling av museet HAMN i dess nuvarande form

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige beslutar att avveckla museet Hamn i dess nuvarande fysiska form och att istället tillgängliggöra museet digitalt och analogt genom en mindre utställning.
2. Förutsatt att kommunfullmäktige fattar beslutar enligt beslutspunkt 1 beslutar kulturnämnden att resterande medel för 2023 avseende museet Hamn, 1,8 miljoner kronor, omfördelas för användning till förvaltning och drift av ett digitalt museum, en mindre analog utställning och till den öppna kulturskolan i Fisksätra.

Sammanfattning av ärendet

I och med att nuvarande driftsaktör, Stiftelsen Kulturmiljövård, har sagt upp sitt avtal för driften av museet Hamn beslutade kulturnämnden 2022 (KUN 2022/49) att genomföra en ny upphandling av driften av museet. Eftersom ingen extern driftsaktör har visat intresse att driva verksamheten har kulturnämnden beslutat (KUN 2023/24) att avbryta upphandlingen om det inte har inkommit flera olika anbud och/eller om det inte har inkommit anbud från extern part, samt att i så fall initiera en beslutsprocess som föreslår kommunfullmäktige att besluta att museet Hamn i fortsättningen inte ska bedrivas i sin nuvarande form.

Eftersom museet Hamns besöksstatistik inte har uppnått det förväntade antalet besökare och den breda målgrupp som förväntades vid anläggandet av museet 2014 är enhetens bedömning att museet i dess nuvarande form bör läggas ner. Den årliga kostnaden för driften av museet på 2,2 miljoner kronor skulle i stället kunna användas för att generera en bredare kulturverksamhet i den öppna kulturskolan i Fisksätra. Vidare möjliggörs en digitalisering av museet Hamn och ett återbruk av delar av nuvarande museum för exponering analogt på nytt sätt och på ny plats i Fisksätra och eventuell på annan plats i kommunen. Därmed skulle fler personer i Fisksätra och hela Nacka kunna ta del av museets innehåll.

Under 2023 kommer medel att användas för avveckling av museet Hamn och att utveckla museet digitalt och analogt i form av en mindre utställning. Framtida kostnader och omfördelning av medel får beredas i mål- och budgetprocessen inför 2024.

Ärendet

Museet Hamn startade som ett regionalt utvecklingsprojekt 2010 med målet att etablera en besöksanläggning i Fisksätra marincenter med museum och restaurang, som ett lockande besöksmål för såväl Fisksätrabor som människor i och utanför Nacka kommun. Det fanns även initialt målsättningar om att museet skulle bidra till utvecklingen av näringslivet i området, väcka ett internationellt intresse samt att samverka med universitet och forskning skulle etableras. Projektet finansierades av Nacka kommun samt av EU:s regionalfond. Museet är uppbyggt kring det historiska kulturarvet, där kopplingen mellan demokrati och det berättade ordet är grunden för idén och där slaget vid Stäket 1719 står i centrum för berättandet. Museet Hamns besöksstatistik motsvarar inte den från början skisserade målbilden. Man har inte heller nått den breda målgrupp som förväntades vid anläggandet av museet 2014. Från öppningsåret 2014 har besöksiffrorna legat på ungefär samma nivå bortsett från 300-årsminnet av slaget vid Stäket 2019 och pandemiåren. Ett vikande besöksunderlag har kunnat skönjas senaste året. För besöksstatistik 2014–2022 se bilaga 1.

I och med att nuvarande driftsaktör, Stiftelsen Kulturmiljövård, har sagt upp sitt avtal för driften av museet Hamn beslutade kulturnämnden 2022 (KUN 2022/49) att genomföra en ny upphandling av driften av museet. Eftersom ingen extern driftsoperatör har visat intresse att driva verksamheten har kulturnämnden beslutat (KUN 2023/24) att avbryta upphandlingen om det inte har inkommit flera olika anbud och/eller om det inte har inkommit anbud från extern part, samt att i så fall initiera en beslutsprocess som föreslår kommunfullmäktige att besluta att museet Hamn i fortsättningen inte ska bedrivas i sin nuvarande form.

Enhetens bedömning

Eftersom museet Hamns besöksstatistik inte har uppnått det förväntade antalet besökare och den breda målgrupp som förväntades vid anläggandet av museet 2014 är enhetens bedömning att museet i dess nuvarande form bör läggas ner. Tillgängliggörandet av museet skulle i stället kunna ske digitalt, en process som redan har påbörjats. Delar av nuvarande museet skulle kunna återbrukas och exponeras analogt på ett nytt sätt, på annan plats i Fisksätra och även på annan plats i kommunen. Detta bör ske utifrån de förutsättningar som materialet erbjuder och genom de musei- och mediatekniker som står till buds. Pedagogisk verksamhet kan utvecklas riktad mot skolan men även mot andra målgrupper. Därmed skulle museet nå fler Nackabor och en bredare allmänhet. Delar av nuvarande medel som budgeterats för museet Hamn skulle kunna användas för att bredda och utöka verksamheten i den öppna kulturskolan i Fisksätra.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna vid en förändring av verksamheten vid museet Hamn möjliggör en omfördelning av resurserna. Av de 2,2 miljoner kronor som driften av museet Hamn kostar i dag skulle 1,3 miljoner kronor bland annat kunna användas för att bredda och utöka verksamheten i den öppna kulturskolan i Fisksätra och resterande budget för utveckling av museet Hamn både digitalt och analogt. Av de 2,2 miljoner kronor som är budgeterat för driften av museet Hamn under 2023 går 416 000 kronor till driften av museet under perioden januari till april. Återstående budget för 2023 är ca 1,8 miljoner kronor.

En avveckling och omvandling av museet Hamn innebär kostnader för kommunen under 2023 i form av utrantering av inventarier 500 000 kronor, återlämning av föremål, nedmontering av utställningen, digitalisering mm. Framtida kostnader och omfördelning av medel får beredas i mål- och budgetprocessen inför 2024.

Konsekvenser för barn

Kunskaperna om det lokala kulturarvet skulle genom en förändring av museets Hamn kunna tillgängliggöras på ett mer pedagogiskt anpassat sätt samt tillgängliggöras med större bredd och ökad möjlighet till målgruppsinriktning. En förändring skulle också möjliggöra en utökning av kulturutbudet för barn och unga i den öppna kulturskolan.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 5 april 2023

Bilaga 1. Besöksstatistik

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Eva Sundström
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten